

राज्यातील सर्व होमगार्ड्सना कर्तव्यभृता व उपहार भन्याचे त्वरित वाटप होणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग (विशेष).

परिपत्रक क्रमांक. विसप्र ०६०७/३३१८४/प्र.क्र.११३/वि.शा.८,
गृह विभाग (विशेष), मंत्रालय, मुंबई ३२, दिनांक :- २ जूलै, २००९.

प्रस्तावना :- होमगार्ड संघटना ही मानसेवी संघटना असून सदर संघटना राज्यातील कायदा व सुव्यवस्था राखण्यासाठी तसेच नैसर्गिक / मानवनिर्मीत आपत्तीमध्ये शासनास मोलाची मदत करते. सदर संघटनेच्या स्वयंसेवकांना त्यांनी कर्तव्य बजावल्याच्या मोबदल्यात त्यांना कर्तव्यभत्ता व उपहार भत्ता देण्यात येते. या संघटनेचे होत असलेले मोलाचे कार्य दिचारात घेता सामाजिक बांधिलकी व तसेच प्रशासकीय कर्तव्य म्हणून या संघटनेच्या स्वयंसेवकांना देय असलेला भता वेळेवर अदा करणे आवश्यक आहे. तरी होमगार्डसूना देण्यात येणारा कर्तव्यभत्ता वेळेवर मिळत नसल्याबाबतच्या तक्रारी महासमादेशक, होमगार्ड त्याचप्रमाणे शासनास प्राप्त झालेल्या आहेत. यासंदर्भात अधिक माहिती घेतली असता राज्यातील काही होमगार्डसूना वेळेवर कर्तव्यभत्ता व उपहार भत्ता मिळत नसल्याचे दिसून आले आहे.

२. होमगार्डसना त्यांचा कर्तव्यभत्ता व उपहारभत्ता अदा करण्यासाठी होमगार्ड ज्या पोलीस ठाण्याच्या अंतर्गत कर्तव्यावर असतात त्या पोलीस ठाणे प्रमुखाकडून होमगार्डसच्या कर्तव्यावरील उपस्थितीचा अहवाल सुमारे ४५ दिवसानंतर संबंधीत जिल्हा समादेशक, होमगार्ड, यांना पाठविण्यात येतो व त्यानंतर संबंधीत जिल्हा समादेशक, होमगार्ड यांचेकडून होमगार्डसना कर्तव्यभत्ता व उपहार भत्ता अदा करण्याची प्रक्रिया सुरु होते. सदर प्रक्रिया पूर्ण करण्यास सुमारे ३ महिन्यापेक्षा अधिक कालावधी लागतो. काही ठिकाणी सहा महिन्यापासून भत्ते अदा केले नसल्याचे दिसून आले आहे. यामध्ये पोलीस ठाणे प्रमुख तसेच जिल्हा समादेशक, होमगार्ड यांच्याकडून दिसंगाई होत असल्याचे स्पष्ट दिसून येत आहे.

परिपत्रक :- वरील वस्तुस्थिती विचारात घेऊन शासन असे आदेश देत आहे की, होमगार्ड्सच्या कर्तव्यावरील उपस्थितीचा अहवाल संबंधीत पोलीस ठाणे प्रमुखाने १५ दिवसात संबंधीत जिल्हा समादेशक, होमगार्ड यांचेकडे सादर करावा. जिल्हा समादेशक, होमगार्ड यांनी होमगार्ड्सच्या कर्तव्यावरील उपस्थितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर होमगार्ड्सना प्रत्यक्ष कर्तव्यभत्ता व उपहार भत्ता अदा करण्याची कार्यवाही पुढील १५ दिवसात पूर्ण करावी. होमगार्ड्सच्या उपस्थितीचा अहवाल १५ दिवसात जिल्हा समादेशक, होमगार्ड यांना प्राप्त न झाल्यास जिल्हा समादेशक, होमगार्ड यांनी संबंधीत जिल्ह्याच्या पोलीस अधीक्षक / पोलीस उपआयुक्त यांचेशी थेट समन्वय साधून असा अहवाल प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही करावी.

महासमादेशक, होमगार्ड यांनी गज्यातील सर्व होमगार्डसूना कर्तव्यभत्ता व उपहार भत्ता वेळेवर अदा करण्यात येत असल्याबाबतच्या वस्तुस्थितीचा अहवाल प्रत्येक महिन्यास सर्व जिल्हा समादेशक, होमगार्ड यांचेकडून प्राप्त करून घ्यावा. ज्या जिल्ह्यात कर्तव्यभत्ता / उपहार भत्ता वेळेवर मिळत नसल्याचे निर्दर्शनास आल्यास त्या अनुषंगाने संबंधीताविरुद्ध आवश्यक ती कार्यवाही करावी.

यास्तव होमगार्डसूचा कर्तव्यभत्ता व उपहार भत्ता अदा करण्यासंदर्भात वर नमूद केलेल्या आदेशाप्रमाणे कार्यवाही करण्यास कसुरी करणारे संबंधीत अधिकारी / कर्मचारी हे शिस्तभंगाच्या कारवाईस पात्र राहतील, याची स्पष्ट नोंद घ्यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

(रा. गो. गायकवाड)

कक्ष अधिकारी, गृह विभाग (विशेष), महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) महासंचालक व पोलीस महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- २) महासमादेशक, होमगार्ड, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ३) सर्व विशेष पोलीस महानिरीक्षक.
- ४) सर्व पोलीस आयुक्त.
- ५) सर्व पोलीस अधिक्षक.
- ६) सर्व जिल्हा समादेशक, होमगार्ड.